

UCHWAŁA NR
RADY GMINY STARE MIASTO

z dnia 26 marca 2026 r.

w sprawie stanowiska Rady Gminy Stare Miasto dotyczącego oceny działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie i dalszego członkostwa Gminy Stare Miasto w Związku Międzygminnym Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Koninie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) Rada Gminy Stare Miasto uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Stanowisko Rady Gminy Stare Miasto w sprawie oceny działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie oraz dalszego członkostwa Gminy Stare Miasto w Związku Międzygminnym Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Koninie, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały i będące zarazem jej uzasadnieniem.

§ 2. Rada Gminy Stare Miasto wyraża negatywną ocenę działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie w zakresie realizacji zadań zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Stare Miasto.

§ 3. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Stare Miasto do przekazania niniejszej uchwały wraz ze Stanowiskiem:

1. Zgromadzeniu Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie;
2. Zarządowi Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie;
3. Zakładowi Usług Wodnych Sp. z o. o. w Koninie;
4. Radom Gmin oraz Miast i Gmin będących członkami Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie;
5. Wójtom Gmin oraz Burmistrzom Miast i Gmin będących członkami Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Miasto.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do Uchwały Nr.....

Rady Gminy Stare Miasto

z dnia 26 marca 2026 r.

w sprawie stanowiska Rady Gminy Stare Miasto dotyczącego oceny działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie i dalszego członkostwa Gminy Stare Miasto w Związku Międzygminnym Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Koninie

Rada Gminy Stare Miasto negatywnie ocenia działalność spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie (dalej: Spółka), realizującej na obszarze Gminy Stare Miasto usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków.

Gmina, pomimo przekazania spółce w użytkowanie infrastruktury o znacznej wartości, nie posiada skutecznych narzędzi wpływu na jej działalność, z uwagi na fakt, iż jedynym właścicielem spółki jest Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji w Koninie. Każda z gmin członkowskich, niezależnie od wartości przekazanego majątku oraz generowanych przez niego dochodów, dysponuje jednym głosem podczas obrad Zgromadzenia Związku.

Postanowienia statutu Związku utrudniają wystąpienie z jego struktur, nakładając na gminę obowiązek pokrycia szkód poniesionych przez Związek w związku z wystąpieniem członka (§36 ust. 4 Statutu). Jednocześnie brak jest regulacji umożliwiających gminie odzyskanie majątku wypracowanego przez Związek oraz Spółkę przy wykorzystaniu infrastruktury przekazanej przez gminę. Rada Gminy wskazuje, iż w przypadku bezpośredniego posiadania udziałów w spółce wodociągowej przez gminy, przysługiwałoby im prawo do udziału w zyskach (dywidendy) proporcjonalnie do posiadanych udziałów. W takim modelu organizacyjnym zbędne byłoby utrzymywanie i finansowanie Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji.

Niezależnie od uwag jakie Rada Gminy Stare Miasto ma do działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie, na które wskażemy w dalszej części stanowiska, nasze wątpliwości budzą działania, a raczej ich brak ze strony statutowych organów Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji:

·Zgromadzenie Związku powinno, zgodnie ze statutem (§ 13 ust. 3), odbywać się co najmniej raz w kwartale. Na stronie internetowej Związku (BIP) widnieje informacja o podjęciu w 2025 roku jedynie dwóch uchwał w dniu 25.06.2025 r. W BIP-ie nie ma żadnej informacji (protokołów) odnośnie innych posiedzeń Zgromadzenia, co budzi wątpliwości czy takie w ogóle się odbyły.

·Zarząd Związku w 2025 r., jak wynika z informacji zamieszczonej w BIP-ie podjął jedną uchwałę w dniu 18.03.2025r. i dwie uchwały w dniu 14.11.2025r. Na stronie BIP brak jest informacji odnośnie innej aktywności Zarządu Związku.

·Zarząd Związku nie publikuje żadnych uchwał z posiedzeń Wspólników Spółki, które powinny odbywać się przynajmniej raz w roku, pomimo tego, że ma taki obowiązek wynikający z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

·W BIP-ie od roku publikowany jest nieaktualny skład Zarządu Związku, co również nie najlepiej świadczy o działalności Związku.

·Z analizy dokumentów określających zasady działania Związku Międzygminnego nie wynika, aby członkowie Zarządu posiadali prawo do otrzymywania z tego tytułu wynagrodzeń lub diet, a takie otrzymują, co wynika z oświadczeń majątkowych członków Zarządu

Radni Gminy Stare Miasto od kilku lat zgłaszają podczas posiedzeń komisji oraz sesji swoje uwagi dotyczące działalności spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie. W październiku 2023 r. w związku z kolejnymi podwyżkami taryf na wodę i ścieki, wprowadzonymi przez Spółkę, radni zakwestionowali wysokość wprowadzonych taryf. W odpowiedzi Prezes Spółki – Stanisław Gralak – pismem z dnia 2 listopada 2023 r. przedstawił zestawienie oraz kalkulację kosztów odbioru ścieków dla gminy Stare Miasto. Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie w latach 2019 - 2021 w ramach tzw. Konińskiego Obszaru Strategicznej Interwencji (KOSI) realizował inwestycje wodno - kanalizacyjne na terenie gmin Golina, Stare Miasto, Rzgów i Krzymów, które były częściowo dofinansowane ze środków unijnych, a reszta była finansowana z pożyczki zaciągniętej przez Spółkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Prezes Spółki w nadesłanym zestawieniu wskazywał, że łączne roczne koszty odbioru ścieków wynoszą **2 429 317,26 zł, co przy odbiorze 187 128 m³** powoduje, że cena jednego metra sześciennego wynosi **12,98 zł** za 1 m³. Udział kosztów pożyczki w cenie 1 m³ ścieków wynosi **5,93 zł**. Rada zwraca uwagę, że w przedstawionych kosztach 30% tj. **734 153,38 zł** stanowi amortyzacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków. Od listopada 2023r. do chwili obecnej z budżetu gminy wybudowano instalacje fotowoltaiczne na obiektach Stacji Uzdatniania Wody w Liścu Wielkim i Żychlinie oraz oczyszczalni ścieków w Modle Królewskiej. Ponadto oddano do użytku nowo wybudowane Stacje Uzdatniania Wody w Żdźarach i Starym Mieście, rozbudowano oczyszczalnię ścieków w Modle Królewskiej oraz oddano do użytku kolejne kilometry sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zrealizowane inwestycje – szczególnie instalacje fotowoltaiczne - mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie kosztów bieżących jakie ponosi Spółka, a nowo wybudowane obiekty są objęte gwarancją i nie wymagają bieżących napraw, co również w istotny sposób zmniejsza koszty eksploatacji.

Spółka Zakład Usług Wodnych, poza inwestycją w ramach KOSI – którą w rachunkach spłacają mieszkańcy gminy – nie zrealizowała od 2020 roku **żadnej** inwestycji, pomimo tego, że do Wód Polskich przedstawiała Wieloletni Plan Modernizacji i Rozwoju na lata 2020-2023, co stanowiło wtedy podstawę do podniesienia taryf. **Aktualnie Spółka nie posiada żadnego planu, ponieważ - jak przekazał Prezes Stanisław Gralak na spotkaniu z radnymi Gminy Stare Miasto w dniu 10 lutego br. - nie planuje żadnych inwestycji.**

Od dnia **15 października 2025 r.** wprowadzono nowe taryfy za dostawę wody i odbiór ścieków. Taryfa na odbiór ścieków w gminie Stare Miasto wzrosła o **0,76 zł** do kwoty 13,61 zł netto za 1 m³ ścieków i w kolejnych latach ma rosnąć. W gminach niebiorących udziału w inwestycji KOSI cena odbioru ścieków wzrosła o **0,03 zł**. W roku 2025r. do oczyszczalni w Modle Królewskiej odprowadzono **248 994,13 m³** ścieków – wzrost w porównaniu do roku 2023 o **61 000 m³**. Przy takim wzroście ilości ścieków, przychody Spółki przy cenie z roku 2023 tj. 12,98 za m³ wzrosły o **32%**. (791 780,00 zł). Jednocześnie spadły koszty energii elektrycznej z uwagi na działającą na terenie oczyszczalni instalację fotowoltaiczną. Zmniejszeniu uległy również koszty obsługi kredytu zaciągniętego w ramach KOSI, ponieważ spłacono dwie raty kapitałowe.

Podczas spotkania z radnymi w dniu 10 lutego 2025r. Prezes Stanisław Gralak nie potrafił wytłumaczyć z jakiego powodu w gminie Stare Miasto wzrosły taryfy na odbiór ścieków aż o 0,76 zł, a w pozostałych gminach o 0,03 zł, tłumacząc się jedynie, że nowe taryfy przygotowała firma zewnętrzna.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Spółka Zakład Usług Wodnych ma obowiązek prowadzić ewidencję księgową, która powinna w szczególności umożliwiać wydzielenie kosztów stałych i zmiennych, przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także w odniesieniu do poszczególnych taryf. Należy zwrócić uwagę, że: zabronione jest **subsydiowanie skrośne** – czyli pokrywanie kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej lub jednej z taryfowych grup odbiorców usług przychodami pochodzącymi z innego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub od innej taryfowej grupy odbiorców usług (reguluje to Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków).

Przy ustalaniu kosztów taryfowych istotną pozycją jest amortyzacja. Spółka amortyzuje majątek własny i dzierżawiony od gminy, a koszt amortyzacji wlicza do ceny, chociaż od 2020r. nie realizuje żadnych inwestycji na naszym terenie. Paradoksalnie, gmina inwestując w nowe urządzenia i instalacje zwiększa kwotę amortyzacji, co przekłada się na wzrost ceny ścieków i wody.

Im więcej gmina inwestuje w infrastrukturę wodno - kanalizacyjną tym wyższe są ceny za ścieki i wodę.

„Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przy ustalaniu niezbędnych przychodów może nie uwzględniać w kosztach eksploatacji i utrzymania ponoszonych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, amortyzacji lub odpisów umorzeniowych środków trwałych wytworzonych lub nabytych z dotacji lub subwencji do wysokości otrzymanej kwoty dotacji lub subwencji” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie). Przytoczone powyżej rozporządzenie daje możliwość nieuwzględniania w kosztach amortyzacji środków

trwałych nabytych z dotacji, jednak Spółka z tej możliwości nie korzysta, w 100 procentach amortyzując dzierżawioną od gmin infrastrukturę.

Poza uwagami co do właściwego wyliczania kosztów odbioru ścieków nasze wątpliwości budzi fakt, że taryfa na dostawę wody we wszystkich gminach jest taka sama, niezależnie od stanu sieci wodociągowych, koniecznych nakładów, liczby odbiorców wody oraz wielkość poboru. Część gmin, w tym Gmina Stare Miasto, zainwestowała w instalacje fotowoltaiczne na Stacjach Uzdatniania Wody, co w istotny sposób obniża koszty energii elektrycznej, a nie przekłada się na cenę wody sprzedawanej przez Spółkę.

W naszej gminie Spółka sprzedaje rocznie ok. 500 000 m³ wody, co przy obecnej cenie 4,34 zł netto za 1m³ generuje dla Spółki przychód na poziomie 2 170 000 zł netto (plus przychody z opłaty abonamentowej). Jedno gospodarstwo domowe za wodę i zrzut ścieków płaci rocznie, licząc po obecnych stawkach 163,44 zł samej opłaty abonamentowej.

Spółka Zakład Usług Wodnych pomimo pobierania opłat abonamentowych i wysokich opłat za wodę i ścieki, nie realizuje podstawowego obowiązku wymiany lub legalizacji wodomierzy, które zgodnie z przepisami prawa powinno odbywać się co 5 lat (Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych).

Wodomierze użytkowane w naszej gminie w dużym stopniu mają po 8-9 lat i nie dają pewności, że ich odczyt jest właściwy. Podczas spotkania z Panem Prezesem Zakładu Usług Wodnych w Koninie w dniu 10 lutego br. nie otrzymaliśmy odpowiedzi, do kiedy nastąpi ich wymiana.

Rada Gminy zwraca również uwagę na brak transparentności w działalności Spółki dotyczącej:

· wyłaniania dostawców usług i materiałów – na stronie internetowej widnieje ostatnie zapytanie ofertowe z 2021r.;

· publikacji sprawozdań finansowych na stronie internetowej - jedyna publikacja bilans za rok 2009.

Z informacji posiadanych przez Radę Gminy wynika, że pomimo braku planów inwestycyjnych, Spółka zatrudnia ok. **120** osób.

Mając na uwadze powyższe, Rada Gminy Stare Miasto zwraca się do Zgromadzenia Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji z wnioskiem o podjęcie niezwłocznych działań zmierzających do poprawy funkcjonowania Spółki, której Związek jest właścicielem, a w szczególności rzetelnej oceny działalności jej organów tj. Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Zarządu Związku sprawującego funkcje właścicielskie. Ponadto wnosi się o przeprowadzenie szczegółowej analizy kosztów funkcjonowania Spółki, ze szczególnym uwzględnieniem zakupu towarów i usług, a także zasadności utrzymywania zatrudnienia na obecnym poziomie przy jednoczesnym braku realizacji inwestycji.

Rada Gminy Stare Miasto informuje, iż w przypadku braku skutecznych działań ze strony Związku, rozważy podjęcie Uchwały o wystąpieniu ze Związku, **niezależnie od konieczności poniesienia kosztów z tym związanych, w tym spłaty przypadającej na gminę części kredytu zaciągniętego w ramach projektu KOSI.**

Jednocześnie Rada Gminy Stare Miasto wskazuje, iż podjęcie uchwały o wystąpieniu ze Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie zostało odroczone, mając na uwadze potencjalne skutki takiej decyzji, w tym ryzyko natychmiastowej niewypłacalności i upadłości spółki Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie oraz postawienie pozostałych gmin członkowskich w trudnej sytuacji finansowej i organizacyjnej.